

החלטת ועדת האתיקה
בקובלנות נגד חבר הכנסת אחמד טיבי בשל נאום ב"יום השאהיד"
מיום י"א באדר התשע"ב – 5 במרץ 2012

הקובלנות

1. ועדת האתיקה קיבלה מספר קובלנות, מהפורום המשפטי למען ארץ ישראל ומאזרחים שונים, בקשר לדברים שאמר חה"כ אחמד טיבי בכנס שנערך ברמאללה לרגל "יום השאהיד הפלסטיני".

לפי הקובלנות, בנאום, כפי שפורסם לאחרונה גם בכלי התקשורת ובאתרי אינטרנט, דיבר חה"כ טיבי בשבח השאהידים, ואמר, בין היתר, כי "בהיסטוריה של העמים ובמאבקהם, השאהיד הוא שיא התפארת... השאהיד הוא סמל המולדת... ברכות לאלפי השאהידים במולדת ובניכר, וברכות לשאהידים שלנו ושלכם בתוך הקו הירוק, אלה שהכובש רצה שיכנו אותם מחבלים, בעוד שאנו אומרים כי אין דבר נעלה יותר מאלה שמתו למען המולדת."

בקובלנות נטען כי דבריו של חה"כ טיבי היו קיצוניים ביותר והיה בהם משום עידוד לטרור.

התגובה לקובלנות

2. חה"כ טיבי מסר לוועדה כי הסרטון שהופץ לאחרונה בתקשורת כולל נאום מלפני שנה ולא מהזמן האחרון.

עוד ציין כי "הסרטון ערוך וממנו נשמטו הקטעים והשמות הרלבנטיים בכוונה לעוות את כוונתי. השמות של ההרוגים הפלסטינים, החללים והשאהידים, שהוזכרו בנאומי היו קורבנות שלא הרגו אלא נהרגו, לא פגעו אלא נפגעו, והם מכוונים על ידינו "שאהידים", כמו הילד מוחמד אלדורה או השאהיד עמאד אבו סאלח מסחנין או השאהידים מטבח כפר קאסם וחללי יום האדמה וכד'. בתקשורת הישראלית המילה "שאהיד" מתפרשת מיידית כאילו מדובר בטרוריסט. שאהיד הוא לא מחבל אלא חלל שנפל על אדמתו, ואותם שיבחתי והעליתי על נס את קורבנם."

חה"כ טיבי העביר לוועדה סרטון נוסף, שצולם ביום השאהיד לאחרונה, כשנה לאחר הסרטון הראשון, ובו אמר כי "הבורות הישראלית מקשרת בין השאהידים לטרור. שימו לב לפער במושגים: מי שנופל למען אדמתו או שוסעה גופתו על ידי פצצת אפאצ'י, או ילד שנהרג בבית הספר, מכוונים בפינו שאהידים, והשאהיד בלקסיקון של הכובש הוא טרוריסט, אך הטרוריסט והרוצח הנתעב שהורה להרוג או להטיל פצצה של חצי טון בבית

משפחה בעזה, נחשב לגיבור לאומי או נהיה שר בממשלה... האם התינוקת השאהידה אימאן ח'ג'ו ... היא סמל הטרור, או מי ששיסע את גופתה הטהורה הוא הרוצח הנתעב

האמיתי? האם מוחמד אלדורה הוא הטרוריסט?... האם שאהידי יום האדמה הם הטרוריסטים, או אלה שהמטירו אותם בקליעי המדינה הדמוקרטית? או שאהידי הטבח בכפר קאסם..."

חה"כ טיבי הוסיף כי בסוף נאומו קידש את ערך החיים, וכי עמדתו מאז ומתמיד, גם בהתבטאויות פומביות, היתה התנגדות ברורה לפיגועים נגד אזרחים.

החלטת ועדת האתיקה

3. ועדת האתיקה עיינה בקובלנות ובתגובות של חה"כ טיבי, וכן צפתה בסרטונים של שני הנאומים הנ"ל, ובקטע מתכנית הטלוויזיה "לונדון וקירשנבאום" אשר הציג קטעים משני הסרטונים ודן במשמעות הדברים שנאמרו בהם.

הוועדה סברה כי המשמעות שניתן לייחס לדבריו של חה"כ טיבי, בעיקר בנאום הראשון, באופן המקובל שלהם ובהקשר שבו נאמרו, היא של אהדה למעשי טרור ואלימות נגד מדינת ישראל, חייליה ואזרחיה.

אמנם, בתשובתו לוועדה, ובמידה מסוימת גם בנאום השני, הסביר חה"כ טיבי שמשמעות הדברים לאוונ היהודית אינה המשמעות שאליה התכוון בנאום בפני קהל פלסטיני.

ואולם, כפי שניתן להבין את פשוטם של דברים על ידי מרבית אזרחי המדינה, יש במקרה זה תמיכה של חבר כנסת באנשים שנהרגו בעת שהרגו אחרים בפיגועי טרור. כידוע, ועדת האתיקה מקפידה מאד על שמירת חופש הביטוי הפוליטי של חברי הכנסת, גם כאשר מדובר בביטויים קשים וקיצוניים. אולם הוועדה מוצאת לנכון לאבחן ביטויים פוליטיים מביטויים שיש בהם מרכיבים של עידוד ותמיכה באלימות. נאומו הראשון של חה"כ טיבי היה מן הסוג הזה, גם אם בדיעבד מבקש חה"כ טיבי לנצל את הפרשנות הדו-משמעית שניתן לייחס למילה שאהיד.

4. לפיכך, ונוכח העובדה כי אין לוועדת האתיקה ספק שפרסום דבריו של חה"כ טיבי גרם לפגיעה קשה בכבוד של הכנסת ובאמון הציבור בה, החליטה הוועדה, בתוקף סמכותה לפי סעיף 13(ד)(3א) לחוק החסינות, להטיל על חה"כ אחמד טיבי נזיפה חמורה.

הוועדה אף החליטה להסב את תשומת לבו של חה"כ טיבי לכך שלא תקבל בעתיד, כהצדקה להתבטאויות קשות ואלימות, טענה של חוסר הבנה וכפל לשון. על חה"כ טיבי, ככל חברי הכנסת, לשקול כיצד דבריו יובנו בציבור הרחב, והאם יש בכך משום פגיעה בכנסת והפרה של כללי האתיקה של חברי הכנסת.

ההחלטה תונח על שולחן הכנסת.